

Burgerparticipatie in beleid in Nieuw-West: een ongewenst kindje

Amsterdam,
24 oktober 2013

Bewonersplatform Geuzenveld-Slotermeer

In februari 2013 was de bestuurlijke hervorming van de stadsdelen sterk in het nieuws. Toen noteerden wij dat de vaak gehoorde claim van het stadsdeelbestuur dat het 'dicht bij de burgers' staat, dat het "de burgers centraal stelt" en daardoor snel maatwerk levert, meermalen door de feiten is ontkracht. Kwaliteit en 'levertijd' vormden juist hét zwakke punt. Dichtbij de burgers stonden eerder de kleine, machteloze oppositiepartijen...

Vooraf in het beleid voor de zogenaamde 'stedelijke vernieuwing' zien wij gebreken als het gaat om burgerparticipatie, c.q. behoorlijk bestuur conform de Algemene Beginselen¹ daarvoor. Vooraf op het gebied van woningonderhoud en -vernieuwing bestond daarbij een innige samenwerking tussen de besturen van stad, stadsdeel en woningbouwcorporaties.

Diverse besluiten die forse consequenties kunnen hebben op de leefbaarheid van buurten werden meermalen niet of amper gepubliceerd, waardoor bewoners en bewonersorganisaties op het verkeerde been gezet werden. Nogal eens op kostbare wijze gecamoufleerd door tal van mooie brochures en beleidsnota's. 'Fair play' was vaak vër te zoeken. Bij het Bewonersplatform Geuzenveld-Slotermeer overheerste steeds meer de overtuiging dat de belangrijkste beslissingen genomen worden in de centrale stad, dat de stadsdeelbesturen hoogstens als boodschappenjongen en bliksemafleider mogen fungeren – van zowel stad als corporaties – en de bewoners op die manier tussen wal en schip gestuurd worden.

In Nieuw-West heeft het beleid van gemeente en deelgemeenten in de afgelopen decennia geleid tot enorme verwaarlozing² en segregatie – hoezo 'ongedeelde stad'? Het werven en vasthouden van middengroepen kan niet alleen gebaseerd worden op sloop/nieuwbouw. Daarvoor zijn ook vrijwel continu nodig: goed onderhoud en beheer, aldus het NICIS³; goede woningtoewijzing en handhaving. Dit waren en zijn belangrijke doelen van het Bewonersplatform Geuzenveld-Slotermeer.

In het overzicht hierna: dertien voorbeelden over een reeks van jaren. Welke ontwikkeling is er te onderkennen in de tijdigheid en kwaliteit van de informatievoorziening door bestuur naar burgers, in de duidelijke en oprechte uitnodiging aan burgers om mee te denken in de ontwikkeling van diverse plannen, in de mate waarin je als burger kon herkennen dat je mening, je inspraak er ook werkelijk toe deed, in de mate waarin burgers konden beschikken over volstrekt onafhankelijke en deskundige ondersteuning om zodoende een 'gelijk speelveld', een situatie van *equality of arms* te realiseren?

Deze vragen ontlenen we vrijwel rechtstreeks aan het door de Raad van Europa bepleitte 'CLEAR'-model van Lowndes & Pratchett⁴, dat door prof. dr. Evelien Tonkens c.s. werd omgewerkt tot een 'ACTIE'-model⁵.

Opvallend vaak komt gebrekkige informatievoorziening in de navolgende voorbeelden voor; een cruciaal onderdeel van behoorlijk bestuur. En dat terwijl *behoorlijk bestuur* al in 1581 haar verplichtende karakter kreeg, zoals Waszink in mei aanhaalde⁶. Helaas is de praktijk anders gebleken. Tambuyzer & Van Audenhove van de Leuvense universiteit onderzochten allerlei studies over

1. Deze Algemene Beginselen zijn bijvoorbeeld te vinden op:

http://nl.wikipedia.org/wiki/Algemene_beginselen_van_behoorlijk_bestuur

2. Schrijnende voorbeelden verschenen via de publicaties naar aanleiding van een zwartboek van de SP over schimmel en andere problemen in Geuzenveld, februari 2011.

3. Argioliu, Bolt, Engbersen e.a. *Bloei en verval van vroeg-naoorlogse wijken*. NICIS Institute, Den Haag, 2008. ISBN 978-90-77389-62-1. Pag. 78

4. Vivien Lowndes and Lawrence Pratchett "CLEAR: Understanding Citizen Participation in Local Government – and How to Make it Work Better", <http://www.europeanchallenge.eu>. URL laatst bezocht op 11 oktober 2013. Zelf haalden wij het CLEAR-model al meermalen aan, onder andere in het raadsadres dat we met maar liefst vijf bewonersorganisaties op 18 mei 2010 indienden over een verordening op de bewonersparticipatie.

5. Deters, Tonkens, Verhoeven en Bakker (2013) *Burgers maken hun buurt* PLATFORM31, Den Haag

6. Jan Waszink "Geboortekaartje uit 1581 is nog steeds actueel" *Trouw*, 2 mei 2013, pag. 21.

participatie en betogen dat wanneer invloed van burgers beperkt blijft tot geïnformeerd en geraadpleegd worden, er in wezen slechts sprake is van schijnparticipatie, van 'tokenisme'⁷.

Het overzicht hieronder start in de actualiteit en gaat terug tot een van de belangrijkste toetsstenen voor de stijl waarmee het stadsdeelbestuur burgerparticipatie (on-)mogelijk maakt, in 2007: stedelijke vernieuwing. We pretenderen met dit overzicht geen compleetheid, maar wel méér dan een vage en oncontroleerbare schets.

We pretenderen evenmin dat dit overzicht representatief is voor al het handelen van het lokale bestuur, maar wel dat het behoorlijk representatief is voor hetgeen het SOS-Platform (Senioren Overleg Stedelijke Ontwikkeling) en het Bewonersplatform Geuzenveld-Slotermeer daarvan meemaakten. Let wel: de gepresenteerde beschrijvingen impliceren nadrukkelijk geen oordeel over eventuele ontwikkelingen in diezelfde, afzonderlijke situaties in eerdere of latere jaren.

Augustus 2013 Conceptnota burgerparticipatie – gebrekkige informatievoorziening. Ambtelijke bijziendheid?!

De meegestuurde conceptevaluatie over burgerparticipatie blijkt een niet-doorzoekbare PDF (een fotokopie dus): heel irritant. We hebben daar als bewonersorganisaties uitvoerig over gecommuniceerd met de griffie en binnen Samen Sterk in Nieuw-West (SSNW) dachten wij op grond daarvan dat we dat station allang gepasseerd waren. De concrete bezwaren die we vanuit SSNW aanvoerden tegen het gebruik van fotokopie-pdf's zijn bij de griffie bekend, net als onze concrete suggesties voor verbetering.

De conceptevaluatie lijkt op minstens één essentieel onderdeel uiterst warrig. In paragraaf 1.2 wordt namelijk gesteld dat (de evaluatie van) burgerparticipatie zich beperkt tot “het betrekken van bewoners en belanghebbenden bij beleidsvoornemens en dat geen enkel beleidsontwerp van burgerparticipatie wordt uitgesloten. (...) Beleidsvoornemens leiden tot plannen of nieuw beleid en hierop kunnen bewoners en belanghebbenden invloed uitoefenen.” Echter, “invloed van burgers op plan- en besluitvorming is een ander onderwerp.”

Punt 1 van kritiek is dat in deze paragraaf bewoners aangemerkt worden als níet-belanghebbenden... Een slordigheidje van de schrijver/schrijfster van de evaluatie of is dat echt de visie van bestuurders op burgers?

Punt 2 van kritiek is dat burgers in de ene passage wel en in de andere geen invloed op plannen, besluiten of beleid mogen hebben. Wie kan dit nog volgen...? 'Betrekken' van burgers heeft kennelijk een zeer specifieke betekenis, maar dat wordt in deze paragraaf van de evaluatie niet duidelijk gemaakt.

In paragraaf 1.3 van de evaluatie staan de doelen van deze evaluatie. Het bestuur beperkt deze tot de haalbaarheid en de effectiviteit van de Kadernota. De doelen van de Kadernota zelf worden ook genoemd. Duidelijk wordt daaruit dat het stadsdeelbestuur geen aandacht geeft aan wat burgers, wetenschappers of andere belangrijke personen of groeperingen 'van buiten' melden over doelen, mogelijkheden en/of beperkingen van burgerparticipatie. De aandacht is helemaal naar binnen gericht. Een gemiste kans!

Juli 2013 Slechte informatievoorziening over vergunning voor het Loveland festival

Het stadsdeelkantoor weigerde de tekst van de vergunning te e-mailen. De enige mogelijkheid voor burgers om die in te zien, was naar het bijkantoor in Osdorp te gaan. Oftewel: hoe maak ik het als bestuur in het digitale tijdperk de burgers zo lastig mogelijk?

7. Else Tambuyzer & prof. dr. Chantal Van Audenhove: *De participatieladder*. 21 juni 2010. Andere termen voor schijnparticipatie: schijndemocratie, rituele dans enzovoorts.
<http://www.kuleuven.be/lucas/docs/Onderzoek/VermaatschappelijkingGeestelijkeGezondheidszorg/De%20participatieladder.pdf>.

Juni 2013: tervisielegging vergunning voor evenement Mystic Garden Festival

Michèl Tromp (VVD) vroeg in het Actualiteitenkwartier aan het DB hoe Mystic Garden Festival op 13 mei een vergunning kon krijgen om (al) op 1 juni een evenement te organiseren op het Parkeiland, terwijl men 6 weken de tijd krijgt om bezwaar te maken tegen zo'n vergunning. Ook vroeg Tromp of zo'n festival tijdens het broedseizoen misschien schadelijk is. Stadsdeelwethouder Els Verdonk (PvdA) reageerde: "Hoewel het er raar uitziet dat een evenement plaatsvindt, voordat de bezwaartermijn verstreken is, klopt dit wel met de wet. Want ook achteraf zou vastgesteld kunnen worden, dat een evenement niet gehouden had mogen worden. Dat betekent materieel niet veel, want dan is het al geweest. Het verlenen van de vergunning ziet er gek uit, maar het mag wel. Verder heeft zowel de rechter, als het ministerie van Economische zaken geoordeeld dat het kon op grond van de Flora en faunawet."

Bron: Cees Fisser, in de *Westerpost* van 5 juni 2013, pag. 4,

Participatieprobleem: gebrek aan transparantie en toerusting (enabling: gun burgers tijd en middelen voor beraad en voor het zo nodig inschakelen van onafhankelijke, deskundige ondersteuning).

Mei 2013: een voorbeeld van te weinig, slecht vindbare, niet-doorzoekbare en misleidende informatievoorziening, gebrek aan inleving in de gevolgen van een (voorgenomen of reeds uitgevoerd) bestuursbesluit voor omwonenden van lawaaiige festivals.

Op 19 mei 2013 veroorzaakte een festival op Sportpark Spieringhorn veel geluidshinder, vooral veel gedreun. Onder de noemer 'Festivals' is er op de website van het stadsdeelkantoor niets over te vinden. Zoeken op de term 'geluidshinder' levert niets op. Na weer verder zoeken duikt dit op over het melden van hinder van evenementen: "telefonisch via het gemeentelijk informatienummer 14 020 (maandag tot en met vrijdag van 08.00 en 18.00 uur). Buiten kantooruren en in het weekend belt u 020 421 4567."

Ergens anders op die zelfde site stond: "Het stadsdeel wil (...) de leefbaarheid in Nieuw-West zo goed mogelijk waarborgen." Weet ú wie 'het stadsdeel' precies is? Het stadsdeelbestuur had in elk geval heel andere, belangrijker prioriteiten; dat hoorden en vooral, voelden we die twee festivaldagen. Hier en bij andere gelegenheden negeert het bestuur uitdrukkelijk de effecten van het laagfrequente geluid op omwonenden tot in de verre omtrek.

Opgevraagde vergunninggegevens leverden een niet-doorzoekbaar document op. Gebrek!

Februari 2013 Raadsadres in reactie op Nota Woonvisie – gebrekkige informatie

Het onderwerp van 20 februari 2013 op de website van het Bewonersplatform vermeldt een uitgebreide reactie, die de Nota kenschetst als wereldvreemd en misleidend. De nota gaat niet over wonen en niet over de openbare ruimte, vrijwel niet over onderhoud – terwijl deze laatste twee nu juist de grootste problemen in Nieuw-West zijn.

Winter en voorjaar 2012/2013 – Vergunningverstrekking voor overlastgevend en buurt-degraderend theehuis.

Een naïeve stadsdeelorganisatie verstrekt na twee rondes van aanvraagherziening een vergunning voor een theehuis (aan de Vening Meineszlaan), dat overlast veroorzaakt voor de directe woonomgeving en dat de buurt degradeert, terwijl de buurt volgens het gemeentebestuur juist opgekrikt moet worden omdat het een 'focusgebied' is. Terwijl de burgemeester van Amsterdam ingreep, veranderde er aan de feitelijke situatie hoegenaamd niets...

Juni 2012: Besluitvorming over grootschalige sloop-/nieuwbouw Anton Struikbuurt

Zie het onderwerp van 14 juni 2012, op de pagina over stedelijke vernieuwing, op Meerwalddt.nl: *Geld genoeg, de 'vernieuwing' kan doorgaan!* Vooral de subpagina die daaraan hangt beschrijft hoe sommige bewoners zich gepiepeld voelden door de besluitvorming over grootschalige sloop-/nieuwbouw.

In eerste instantie zijn dat besluiten waarin het stadsdeelbestuur het primaat heeft. Specifiek in de Anton Struikbuurt heeft de woningbouwcorporatie De Alliantie vervolgens een 'open planproces' ontwikkeld waarin de meerderheid van de bewoners zich goed in lijkt te kunnen vinden. Dit heeft zich verder helemaal buiten het Bewonersplatform Geuzenveld-Slotermeer afgespeeld – met name na het maken van een zogenaamd participatieplan, zodat wij daar geen goed eigen oordeel over kunnen en willen uitspreken. Overigens, nogmaals: deze notitie gaat over de (non-)participatie van bewoners in de besluit- en planvorming van het stadsdeelbestuur, niet dat van corporaties als zodanig en de pretentie is ook zeker niet om een oordeel te geven over gehele projecten over meerdere jaren.

Mei-juni 2012 Facilitering jongensinternaat Slotermeerlaan – Slechte informatievoorziening, bewoners niet serieus genomen.

Vierennegentig bewoners/bewonersorganisaties stuurden een 'zienswijze' in over een besluit van het stadsdeelbestuur om de vestiging van islamitisch jongensinternaat te faciliteren. Het stadsdeelbestuur verklaarde bijna alle bezwaarschriften ongegrond. Als een docent vrijwel alle studenten een vette onvoldoende voor hun tentamenwerk zou geven, zou serieus de vraag rijzen of het studieprogramma wel deugde...

De informatievoorziening door het stadsdeelhokoor was bovendien gekenmerkt door een hoge mate van geheimzinnigheid.

In de meningsvormende Raadscommissie A verwoordde mevr. Bulucu op 14 juni veel van hetgeen wij in het Bewonersplatform hoorden, toen we daar een raadsadres en een zienswijze voorbereidden. Was er een betekenisvolle inhoudelijke discussie in de Raadscommissie...? Latere publicaties bevestigden duidelijk dat bestuurders op een hoger niveau de zorgen van de bezwaarmakenden over islamitische jongensinternaten delen.

8 februari 2012 – Bewonerscommissie spreekt over sloopplan Aireystrook. Participatie wel heel ver te zoeken

In een lange en enerverende commissievergadering van de deelraad liet de bewonerscommissie voor de Aireystrook-west (ten westen van de Burg. Fockstraat) duidelijk weten dat zij weinig op heeft met de wijze waarop de besturen van stadsdeel en (vooral) Eigen Haard vol gas naar sloop van de hele Aireystrook toe werken. De corporatie had onder andere "mensen op straat gesproken"... De bewonerscommissie had vrijwel geen goed woord over voor de sloopplannen, herhuisvesting en bewonersparticipatie.

September 2009 Bestuursreactie op evaluatierapport

Op 17 september 2009 kwam eindelijk de al in het voorjaar aangekondigde brief van het stadsdeelbestuur waarin het de *Begeleidingsgroep Participatietraject Slotermeer* bedankt voor haar werk en daarover tot slot meldt: "Tot onze spijt hebben wij geconstateerd dat de Begeleidingsgroep Participatie Vernieuwing Slotermeer haar taak niet naar verwachting heeft uitgevoerd". Goede argumentatie ontbreekt. Ook is nooit enige deugdelijke argumentatie geproduceerd die de conclusies in het evaluatierapport van augustus 2008 onderuit zouden halen.

25 Augustus 2008: Evaluatieverslag over de voorbereiding van de Vernieuwing van Slotermeer wijst op ernstige gebreken in de informatievoorziening⁸.

Zie het onderwerp van 25 augustus 2008 op de pagina over stedelijke vernieuwing op Meerwaldt.nl. In dit voorbeeld werd een externe organisatie uit het oosten van het land ingeschakeld om informatie bij de burgers op te halen, een duidelijk voorbeeld van uitbesteding, dat de afstand tussen bestuur en burgers op z'n minst in stand houdt.

8. Lydia Brunel, Paul Knoeff, Han Saaf en Arnold Paalvast (eindredactie, augustus 2008). *Participatie bij de stedelijke vernieuwing in Amsterdam Slotermeer. Tussen politiek en marketing*. Amsterdam.
http://www.meerwaldt.nl/downloads/20080825_EvaluatieVanParticipatie.pdf

Voorjaar/zomer 2008: conceptnota Woonvisie misleidende informatie

Deze conceptnota vermeldt ten onrechte dat hij is opgesteld in samenwerking met het toenmalige SOS-Platform. Uitgebreidere kritiek op deze nota op pagina 9-10 van het rapport *Participatie bij de stedelijke vernieuwing in Amsterdam Slotermeer* van augustus 2008. Participatieprobleem: rommelige, onvolledige en misleidende informatie.

2007 – WijkWeb belangrijk voor participatie in stedelijke vernieuwing? Kat in de zak!

Het stadsdeelbestuur van Geuzenveld-Slotermeer positioneerde het WijkWeb rond 2006-2007 als een zeer belangrijk onderdeel van participatie in dienst van stedelijke vernieuwing. Wij maakten dit op uit eigen uitingen van het stadsdeelbestuur en uit informatie op websites als www.bestuurskunde.nl, www.apango.eu, www.bralvzw.be, verwijzingen naar het Europese Poseidon project enzovoorts.

Het beeld over WijkWeb dat wij her en der beluisterden was dat het WijkWeb in Slotermeer in werkelijkheid vooral het karakter had van een evenementenbureau, c.q. feesten en buurthuisachtige activiteiten organiseerde dan wel ondersteunde. Duidelijk werd ons dat het WijkWeb door deze waarneming lang niet iedereen uitnodigde om er aan te participeren, laat staan in de beleids- en planvorming. Wij constateerden dat de GroenLinks fractie in de afronding van het seizoen van 2007/2008 opmerkte dat het WijkWeb qua aantallen deelnemers en kwaliteit een uiterst bescheiden rol speelde.

Participatieprobleem: misleidende informatie, gebrekkige ondersteuning.

Voorjaar 2007 bestuur reageert amper op uitvoerig raadsadres SOS-Platform

Voorjaar 2007 kwam in de stadsdeelraad van Geuzenveld-Slotermeer een Startnotitie over de stedelijke vernieuwingen aan de orde, waar onder meer het toenmalige SOS-Platform uitvoerig op reageerde (een raadsadres dus). Deze reactie werd zonder noemenswaardige discussie ter afhandeling doorgegeven aan het dagelijks bestuur, dat circa vier maanden later schriftelijk reageerde naar het SOS-Platform. Leden van de deelraad noch die van het dagelijks bestuur namen contact op voor een gesprek over het raadsadres. Dit tot grote teleurstelling van de trekkers van het SOS-Platform, allemaal vrijwilligers die destijds een belangrijk deel van het werk deden dat nu het Wijksteunpunt Wonen doet. Deze gang van zaken was vrijwel zeker de doodsteek voor dit platform, dat later in dat jaar doorstartte als Bewonersplatform Geuzenveld-Slotermeer.

Participatieprobleem: groot gebrek aan uitnodigendheid, empathie en respons.

Conclusies

Voor een overheid die het marktdenken omhelst, creëerde het bestuur van Nieuw-West – meermalen samen met de bestuurders van woningbouwcorporaties – vaak een wel zeer asymmetrische informatiepositie, ten gunste van zichzelf. Burgers staan zo vanaf de start van een besluitvormingsproces al op grote afstand, zo niet helemaal er buiten. De vraag rijst wanneer en in hoeverre gedoseerde, selectieve informatie de burgers ertoe verleidt om onbewust van (een deel van) hun rechten af te zien.

Hoe zou de burger van Nieuw-West in zo'n systeem moeten kunnen ervaren of zijn inbreng ertoe deed⁹...?

Als een echte aannemer plaatste het lokale bestuur meermalen organisaties of zzp'ers van elders tussen zichzelf en de burgers – uitbesteding. Deze *onderaannemers* dien(d)en bijvoorbeeld om informatie bij de burgers op te halen. Inbedding van burgerparticipatie in de bestuurlijke organisatie wordt daardoor op z'n minst bemoeilijkt. Overigens zou ook een stadsdeelbestuur of straks een bestuurscommissie misschien kunnen worden gezien als een onderaannemer van het gemeentebestuur. Als voor de burgers

9. 'Responding', een belangrijk aspect in het eerder genoemde CLEAR-model.

niet duidelijk is onder welke formele of informele voorwaarden burgerwensen erkend of zelfs maar echt gehoord worden via deze tussenliggende organisaties, dan kan dat als een gebrek in de participatie gezien worden. Het voerde te ver om dat in de hier gepresenteerde voorbeelden uit te werken, maar wordt hier wel als aandachtspunt genoemd.

In de afgelopen paar jaar heeft het stadsdeelbestuur gewerkt aan een participatiebeleid. Als het om forse, min of meer structurele verbeteringen gaat: ze beten of bijten zagezegd niet in onze neus!

Wat in de gehele, hier besproken periode voor participatie in het lokale bestuur moest doorgaan, is door de meerderheid van leden van het Bewonersplatform Geuzenveld-Slotermeer als bijzonder demotiverend ervaren. Ons vertrouwen is dus tot ver onder nul gedaald.

Hoe het beter kan? De CLEAR- en ACTIE-modellen die op pagina 1 aangehaald werden, geven handvatten. Hoofdstuk 3 van het evaluatierapport van augustus 2008¹⁰ vermeldt in iets meer dan één A4'tje heel concreet hoe je wél 'samen goede plannen maakt'.

Niek Mouder van de TU Delft adviseert in een zeer vroeg stadium een kritische reflectie te organiseren, c.q. een 'advocaat van de duivel' aan te stellen. De informatie daaruit zou in dat zeer vroege stadium toegankelijk moeten zijn voor burgers en volksvertegenwoordigers¹¹.

Brenninkmeijer wijst op de noodzaak van meer transparantie van bestuur, rechtspraak en toezicht¹²:

- Het is noodzakelijk voor het tegengaan van machtsmisbruik. "Ook reguliere macht in de staat heeft tegenmacht nodig", aldus Brenninkmeijer. Macht corrumpeert immers altijd.
- Transparantie is essentieel voor vertrouwen, over de inhoud en over de procedure.
- Transparantie ziet hij als belangrijkste grondslag voor actief en betrokken burgerschap. De parlementaire democratie krijgt in werkelijkheid echter steeds blekere trekjes.

David van Reybrouck is nog feller in zijn kritiek op de gangbare parlementaire, representatieve democratie waarin verkiezingen zeer centraal staan. Hij wijst er op dat onze bestuurders gerekruteerd worden uit slechts twee tot drie procent van de bevolking: de mensen die lid zijn van een politieke partij. Het bestuur is dus verre van representatief. Op tal van plaatsen op de wereld blijkt trouwens dat verkiezingen nog geen schimmetje van de beloofde verbeteringen brengen.

Ook is Van Reybrouck nadrukkelijker dan Brenninkmeijer met zijn oplossingen. Van Reybrouck pleit in plaats van of naast verkiezingen voor een systeem van loting om de democratische instituties een nieuwe impuls te geven. Een gesprek over zijn revolutionaire idee vond op 29 september 2013 plaats in Buitenhof tv. Vrij Nederland wijdde er recent een groot artikel aan¹³. Maar of dat in Nieuw-West goed zou werken...?

Als een aantal van de bovengenoemde suggesties uitgevoerd zou worden, zou dat ongetwijfeld een hoop faalkosten besparen, zeker wanneer we naar materiële én immateriële faalkosten kijken. We moeten er overigens wel van uitgaan dat tips en training voor het bestuursapparaat ruim voorhanden zijn. Wanneer gaan we werkelijke verbetering merken?

Arnold Paalvast,
voorzitter Bewonersplatform Geuzenveld-Slotermeer

T 020 6116609
M 06 126 30 534 (alleen bgg)
E arnold3des@gmail.com

10. Lydia Brunel en anderen, aangehaald werk. Pag. 5-6.

11. Trouw van 4 oktober 2013, pag. 23.

12. Trouw, 4 september 2013, p. 21

13. Zie <http://www.vn.nl/Archief/Politiek/Artikel-Politiek/In-gesprek-David-van-Reybrouck-en-Felix-Rottenberg.htm> 19 oktober 2013